

Anna Cima

Probudím se na Šibuji

26. 6. 2018
Kóendži, Tokio

**Pa
se
ka**

渋谷で目覚める

Praha 2018

Anna Cima

Probudím se na Šibuji

román

Vychází s podporou Ministerstva kultury ČR

**MINISTERSTVO
KULTURY**

Copyright © Anna Cima, 2018

Illustrations © Anna a Igor Cimovi, 2018

ISBN 978-80-7432-912-8

Igorovi, tátovi a Adéle

1.

Bavit se s holkama mě moc nebaví. To, co holky říkají, je nuda. Je mi fuk, co dělá jejich pes. Nezajímá mě, že jejich kluk má něžný, hluboký oči. Nebo že v drogeriích konečně začali prodávat ten americkéj jelení lůj v kulatý krabičce.

Holky probírají pořád dokola to samý. Stejný to bylo na gymplu, stejný je to na vejšce. Mají potřebu se navzájem ohromovat a věčně si dokazují, že jsou v něčem lepší anebo zajímavější než ta druhá. Jako kdyby život byl jedna velká soutěž. Soutěž krásy, soutěž v tom, kdo je inteligentnější, kdo má dneska hezčí svetr, na koho se chlapi víc koukají, o kom si chlapi myslí, že je vtipnější, a s kým chtějí trávit víc času.

Kristýna je v mnoha ohledech stejná. Protože se ale známe už od gymplu, je to jedna z mála holek, který vedle

sebe dokážu tolerovat. Má růžový vlasy a ve volným čase se angažuje v hnutí, který se pokouší prokázat, že tanec u tyče je ve skutečnosti ušlechtilý sport. Vedle toho se zabývá vyvíjením léku na léčbu rakoviny. Většinu dne tráví v laboratoři, kde pracuje na tajném výzkumu, o kterém nesmí nikomu nic prozradit. To se pak jeden nediví, že se z toho večer staví u tyče na hlavu.

Kristýna je výstřední. Klukům se líbí, ale její vehemence a inteligence je nakonec vždycky odradí. Od holky s růžovou hlavou totiž opravdu nečekáte, že bude po večerech místo společného koukání na film raději řešit chemický rovnice. Někdy si říkám, jak je to možný, že Kristýna nedokáže objevit nikoho pořádného. Pravděpodobně ani neví, jak by takovej ideální partner měl vypadat. Může za to její táta, kterej utekl na Srí Lanku, když jí bylo patnáct. Kristýně prostě celou pubertu chyběl mužskej vzor.

Z Kristýnina táty se na Srí Lance stal buddhistickej mnich a to není zrovna ideální představa mužství. Občas se jí zjeví ve snu, když potřebuje, aby tady pro něj něco zařídila, nebo jí chce popřát k narozeninám. Ale na mobilu je nedostupnej. Kristýna je na svýho otce samozřejmě příšerně naštvaná. Jistě je to lepší, připouští, než kdyby po rozvodu spáchal sebevraždu. Ale i tak je nakvašená. Do kolonky „zaměstnání otce“ ve formuláři na stipendia nebo na úřadech jen těžko napíšete *buddhistickej mnich*.

2.

Když Prahou prochází takřečení *hárékrišňáci*, přechází Kristýna znechuceně na druhé chodník. Ze všeho nejvíc ji vytočí, když se jí nějaký samozvaný mnich ve žlutým rouchu na náměstí Republiky nebo na Ípáku pokouší prodat učení knížky o karmickym cyklu a dalších blbostech.

„Slečno,“ osloví ji, „vy vypadáte, že máte otevřenou mysl...“

Musela ho upoutat Kristýnina růžová hlava. Kristýna se zastaví a probodne muže nenávisným pohledem. Mužíka to neodradí, věří svým přesvědčovací technikám a dál se pokouší Kristýnu nalákat, aby si knížku koupila.

„Víte, co je to karma?“ zeptá se jí.

„Jo, jednu mám v koupelně,“ odsekává Kristýna a snaží se utéct. Ale mužík je rychlejší.

„Rád bych vám něco sdělil o vašich životech. Nejen o tom současném, ale i minulém a budoucím. Určitě vás to bude zajímat. Tady je taková knížka...“

„Mě to nezajímá, vím o těchle věcech dost.“

„Ale tohle je o životě...“

Kristýna se zarazí a zpraží mužíka pohledem.

„Podívejte se, mě to ale opravdu nezajímá!“

„Ale mělo by!“ nedá se mužík. Teď se Kristýna skutečně dopálí.

„Heleďte, vy... atrapo! Můj otec je opravdovej buddhistickej mnich v klášteře Weduwa v Koggale na jihu Srí Lanky, jestli vám to náhodou něco říká! Až se budu chtít dozvědět něco o karmě, zeptám se jeho!“

Mužík ztuhne. Tohle nečekal.

„Ale tady v té knize...“

„Mě nezajímají vaše knihy! Jestli je chcete někomu dát, pošlete je mému otci na Srí Lanku, on vám to zreviduje!“

Mužík mlčí.

„Ale pochybuju, že tím bude ztrácet čas. On totiž pořád medituje! Jestli jste mnich, měl byste taky. A vyhodte ty sluchátka od iPhonu, co vám plandaj na rouchu!“

Mužík sklopí oči do země. Už nic neříká. Knížku poníženeš schoval za záda.

„Tak s pánem Buddhou!“ zasyčí Kristýna a odkráčí.

Mužík ještě pořád stojí před KFC. Připadá si náhle jako dotěrný hmyz, kterým možná byl v minulým životě.

3.

Nikdy nepochopim, co Kristýnina tátu přimělo sbalit se a utýct od rodiny. On to samozřejmě interpretuje tak, že se vydal hledat svoje vnitřní já. Ve skutečnosti spíš utekl před zodpovědností, která na něho začala tlačit, protože mu během krize zkrachoval podnik.

Když byla Kristýna malá, dařilo se její rodině dobře. Zrekonstruovali barák na okraji Prahy a na zahradu si nechali instalovat vyhřívané bazén. Kristýnin táta koupil

dětem obrovského psa, plazmovou televizi a zaplatil jim hromadu kroužků. Potom přišla krize a firma Kristýnina otce zkrachovala. Do krušný každodennosti vstoupily hádky s manželkou, dluhy a Kristýnina komplikovaná puberta (která vážně stála za to). A tehdy, místo aby se postavil k problémům čelem, si Kristýnin táta jednoho rána sbalil tašku a odjel na Srí Lanku. Dluhy přenechal manželce a očištěn od trablí běžného smrtelníka od té doby spokojeně medituje zašitej v klášteře.

Kristýnina máma se po rozvodu dala na ezoterii. Jenom si nemohla dovolit nechat tu dvě dospívající děti a odjet někam do kláštera. Tak z manželovy pracovny vyházela všechno, co jí ho připomínalo, a zařídila si tam ezoterické koutek, kterému Kristýna říká věštírna. Na policičky rozestavěla svíčky a léčivý kamení nabitý energií, nad vstup pověsila lapač snů a neustále doma pálí vonný tyčinky. Založila ezoterickou skupinu *Venuše*, do který nalákala sousedky, aby jim nad kartama mohla radit, co si mají počít se svými životy. Ve volným čase se Kristýnina máma baví předpovídáním budoucnosti. Sestavuje kvanta horoskopů a učí se pracovat s energiemi. Kristýna ji podezírá, že na dálku narušuje manželovi jeho klidný meditace na Srí Lance.

„Já bych všechny ezoterický obchody a čajovny okamžitě zavřela, všechny knihy o náboženství bych stáhla z oběhu, zakázala tisknout a spálila,“ vychrlí ze sebe Kristýna vřdycy, když na tohle téma přijde řeč.

„Jenom to blbne lidi. Nabízí to samý snadný řešení, jako že když obejmeš strom, bude ti hned dobře, nebo že když si přečteš příběh o Buddhovi, pochopíš, jak se máš v životě zařídit. K ničemu to není. Jsou to jenom berličky, než se všechno posere ještě víc. Já jsem taky kdysi pod matčiny vlivem, když mi bylo sedmnáct, šla na kurz reiki. Víš, co to je?“

„To je nějaká léčivá energie z Japonska, nebo tak, ne?“

„Přesně tak. Legenda praví, že nějakej poutník zažil tři zázraky, když stoupal na posvátnou horu a blablalba, objevil vesmírnou léčivou energii reiki. Ten kurz, kterýho jsem se zúčastnila, vedla nějaká paní Nováková ve

svým panelákovým bytě na Pankráci. Fakt mystickéj zážitek. Tak zaprvý bys měla vidět ty zoufalce, co tam přišli. Zkrachovalej podnikatel, matka v domácnosti se čtyřma dětma, prodavačka z trafiky a já s matkou. Všichni se těšili, že až podstoupí iniciační rituál, tak se jim jako zázrakem začne dařit. Že uvidí pravdu daleko zřetelněji než obyčejní lidé.

Pro iniciační rituál měla ta Nováková vyhrazenej celej jeden pokoj. Trochu připomínal máminu věštírnu. Na jedný zdi byl pověšenej obraz Ježíše, na další visel Buddha a na třetí nějaký africký božstvo. Měli jsme si sednout k tý zdi, která nám byla duševně nejbliž. Pak jsme zavřeli oči a Nováková asi tři čtvrtě hodiny funěla v rohu, odkud na nás údajně vysílala energii.“

„A vidíš od tý doby pravdu ostřeji?“

„Pochopila jsem, jak jsou tyhle věci zbytečný a jak to blbne lidi.“

„Tak vidíš, aspoň k něčemu to bylo, ne?“

4.

Naši jsou pořád spolu. Jsem asi v celým širým okolí jedinej člověk, jehož rodiče se nerozvedli. První vlna rozvodů rodičů zasáhla naši generaci tak ve druhý třídě. Moje sestra, která tehdy chodila ještě do školky, si takhle jednou o víkend u jídelního stolu, když se najednou mimoděk zeptala otce: „Tati, kdy se s mámou rozvedete?“

Otec, kterej zrovna vařil večeři, zůstal s obracečkou v ruce nechápavě stát uprostřed kuchyně.

„Co to říkáš, broučku? Proč bychom se měli rozvádět?“

„Já jen že rodiče ostatních už jsou všichni rozvedený a jenom vy pořád ne. Tak mě zajímá, kdy to přijde,“ kreslila si sestra nevzrušeně dál. Myslela si, že rozvod je běžná součást rodinnýho života, a cítila se mezi ostatníma dětma znevýhodněná, protože naši byli ještě pořád spolu. Taky na sebe nekřičeli, nedělali scény a bydleli pořád ve společným domě. Sestra nedokázala pochopit, jak je možný, že rodiče Anetky, Majdy a Karlíka všechny tyhle věci už dělají, zatímco naši se k tomu ještě nedopracovali.

Největší zásluhu na tom, že se naši nerozvedli, má máma, která dokonale ovládá zásadu, kterou se v minulém století řídily japonský manželky, a to *nutnost vytrvat*. Nemyslím si, že je úplně správný, aby manželka vždycky všechno vytrpěla, ale mámina schopnost vytrvat bezpochyby podepřela vztah s otcem, takže se nerozpadl.

Můj otec sice není buddhistický mnich na Srí Lance, ale v poslední době vede téměř mnišskej život, věčně se zavírá ve své pracovně, odkud vylejzá jenom na večeri. Mám pocit, že ho skoro nezajímá, co dělají lidi kolem něj. Tak třeba moje psaní je mu úplně fuk. Ještě před pár lety mě občas zastavil a zeptal se, co čtu a jak se mi to líbí, nebo jestli mu nepřičtu kousek z toho, co zrovna píšu. Ale poslední dobou už se mě neptá na nic. Nezajímá ho ani, co dělá máma v práci anebo jak jde sestře škola. Pořád pracuje a čte a na nás už mu nezbyvá energie. Pozorovat ho je smutný. Ale stále si říkám, že je to lepší, než kdyby byl na Srí Lance.

Máma mě v psaní podporuje. Akorát mi pořád říká: „Mně se nejmíc líbilo, jak jsi tehdy psala o naší babičce. Proč zase nenapíšeš něco o babičce?“ Jenomže já si myslím, že autor se má vyvíjet. A o babičkách už toho bylo napsáno tolik, že další Babičku česká literatura nepotřebuje.

5.

Moje druhá kamarádka se jmenuje Mačiko Kawakamiová a pochází z Jokohamy.

„Menuju se Mačiko. Ráda jím kravaty.“

„Cože?“ nechápu.

„Mošský kravaty. Kravaty, co žijó v moži,“ vysvětluje.

Mhouřim oči a přemýšlím.

„Myslíš krevety?“

„Jó, kurevety, sem spletla. Mám po krk,“ naznačí Mačiko rukou, že je vyřízená.

Na rozdíl od Kristýny je na první pohled nenápadná, nekřičí a vypadá, že ji každou chvíli odfoukne vítr. Teprve když si s ní člověk sedne v hospodě, pochopí, jak moc se tahle holka liší od všech stereotypních Japonek, co si objednávají horkou čokoládu, hovoří tiše a zakrývají si pusou, když se smějou.

Mačiko Kawakamiová strávila střední školu zavřená ve sklepení, kde zkoušela se svojí rockovou kapelou. Přestože zatahovat školu je v Japonsku naprosto nemyslitelný, Mačiko to vřdycky nějak prošlo. To proto, že chodila na křesťanský lyceum, kde jí nakonec vřdycky odpustili. Jedna její spolužačka prý v tý škole zapálila knihovnu. I jí bylo odpuštěno. Já bych teda zapálení knihovny neodpustila nikomu.

Mačiko je tak pěkná, až všechny Korejky po plastikách blednou závistí a ptají se jí, kde si nechala udělat oči a kolik jí to stálo. Je docela paradoxní, že většina Asiatek chce evropský oči a já bych se kdysi byla zabila, abych měla ty svoje třeba jen o něco šikmější.

Mačiko hraje na kontrabas, studuje na HAMU a učí se česky, protože tady chce žít. Podle všeho kdysi někde slyšela Dvořáka a následně přesedlala z rockový hudby na klasiiku. Nakonec se rozhodla, že v Česku založí symfonickéj orchestr. Do Prahy přijela před dvěma lety. Přivezla s sebou obrovskéj kontrabas a svýho drobnýho přítele. S přítelem se do měsíce rozešli, on se vrátil do Japonska a Mačiko tu zůstala úplně sama jenom s kontrabasem. Náhodou jsme se potkaly, když bloudila po chodbách filozofickéj fakulty a pokoušela se sehnat nějakýho japanologa, co by jí pomáhal s češtinou. A záhy nato jsme se sprátelily.

„Napusara sem esej na téma: *Co si Češi myslí o mé zemi*. Můžeš se mi na to zadívat a opurabit mi chyby?“ řekne Mačiko a vytáhne z tašky sešit.

Líbí se mi, jak píše. Podobně jsem psala, když jsem byla malá. Její písmo je kostrbatý. Japonci se sice angličtinu na školách učí, ale moc tomu nedají. Jak jsem pochopila, většinou jenom vyplňují gramatický testy a kroužkujou správný odpovědi. Psaní dvakrát nedají. Možná proto je latinka pro Mačiko takovej problém.

Zadívám se do sešitu před sebou.

Moje esej, jak Češi vidí Japonce

Někdo z Europe má divný obraz o Japonsko.

Nechceš podívat se čtyři z nich?

1) *Proní.*

Mnoho lidí dělají mně to potoj, když oni říkají mně „děkuju“ a „dobrý den“. Ale to není pravda! Nikdy jsem neviděla Japonci, kdo dělají to potoj! Japonci není Dalajlama!

2) *Druhá.*

Něktrý lidi zeptali mně: Jíš suši každý den?

Odpověď: Ne.

Nemůžeme jíst suši každý den, protože suši je drahý. Ale české suši není dobré a není kvalitní. Nemusíš jíst české suši!

3) *Třetí.*

Něktrý lidi zeptali mně: Kde jsou ninža?

Odpověď: Nikde.

Oni existuje-li v minulosti, ale už neexistují. Ale domy o ninža existují. Tak můžeš vidět to, když byli v Japonsku.

4) *Čtvrtí.*

Něktrý lidi zeptali mě: Máš ráda chapadlo?

Odpověď: Nevím.

Někdy adult video používají chapadla, tak možná něktrý lidi maj rádi.

Všehno. Děkuju.

Mám co dělat, abych se nesmála. Vždyť moje japonština taky není dokonalá.

„Mačiko,“ zvednu hlavu od její eseje, „co myslíš spojením *to potoj*?“

Mačiko spojí ruce před sebou, jako kdyby se modlila, a ukloní se.

„Jo ty myslíš *postoj*!“

„Jo, ten posutoi!“ souhlasí Mačiko, „já spletla.“

6.

Naši mě odmala vedli k umění. K literatuře, filmu, k výtvarnému umění. Se sestrou se taky snažili, ale s ní to nebylo tak jednoduchý. Od útlého věku byla hyperaktivní a donutit ji třeba jen prohlížet si obrázky v knížce byl heroické výkon. Pořád se u toho kroutila, strkala si nohu za hlavu a dělala stojky. Já jako dítě s vytřeštěnejma očima zírala na otce skrz šprušle svojí postýlky a poslouchala jsem jeho vyprávění, zatímco sestra se neomylně pokoušela zabít při přelezání šprušlí na druhou stranu, kde očekávala opravdovej svět, mnohem zajímavější než tátovo vyprávění.

Táta doma vždycky měl obrovskou knihovnu. V devíti mi vrazil *Olivera Twista* a prohlásil, že je to nejlepší kniha na světě a kdo ji nepřečetl, je ubohej a neví, co je to správný umění. Odložila jsem Foglara a zoufale jsem se začala prokousávat *Oliverem Twistem*. Moc mě to nebavilo. Ale musela jsem tatínkovi dokázat, že nejsem ubohá, a tak jsem četla a četla, až jsem tu knihu přečetla. Otec zajásal a přinesl mi *Jméno růže*. *Zločin a trest* jsem přečetla ve třinácti, *Žert* ve čtrnácti. Vůbec jsem těm knihám nerozuměla. Vždycky jsem je přečetla a pak musel přijít tatínek a vysvětlit mi, kdo byl Trockij anebo Aristoteles, abych se zorientovala a mohla ve škole machrovat na spolužáky. (Vy jste nečetli *Žert*? Děláte si prdel?)

Spolužáci mě nesnášeli. Dávala jsem jim najevo, že jsou nevzdělaní idioti. Nejdřív jsem to dělala nevědomky. Před přijímačkama na gympl mě totiž otec motivoval povídačkama o tom, jak na střední potkám samý chytrý děti, že tam bude spousta holek, co se zajímají o četbu, a určitě se dostanu do bezva party. Pravdou bylo, že všichni mí spolužáci poslouchali hip-hop nebo Rihannu, zavadili tak maximálně o Pratchetta, a když jsem na ně párkrát vyrukovala s Puškinem, došli k závěru, že jsem vychloubačná kráva, a přestali se se mnou bavit. Na oko jsem dělala, že je mi to ukradený, a večer jsem doma plakala v posteli a nadávala otci, že ze mě udělal intelektuálku, co si nerozumí s vlastními vrstevníky. Pak jsem z toho udělala přednost.

Rozhodla jsem se, že když už mě ostatní považují za namyšlenou, tak namyšlená budu. A aby bylo na co, začala jsem číst jako šílenec.

Kristýna si s ostatními taky dvakrát nerozuměla. Procházela tehdy zrovna heavy-metalovým obdobím, chodila se starším klukem a stýkala se výhradně s lidma mimo školu. Ve třídě buďto spala, anebo si čmárala do sešitu nějaký depresivní obrázky. Protože s náma dvěma nikdo nechtěl sedět, přirozeně jsme skončily ve stejné lavici. Dost dlouho jsme se ignorovaly. Pak jsme se omylem zakecaly o *Pearl Jam* nebo o něčem podobným a začaly jsme si vyměňovat cédělka. Stala se pro mě obyvatelným ostrovem v moři beznaděje.

7.

V té době jsem objevila Murakamiho. Zalíbil se mi obal knihy *Afterdark*, a tak jsem si ho došla koupit. Úplně mi učaroval. Někjaký básničky jsem psávala i předtím, ale teď jsem začala plodit kvanta povídek. Nutila jsem otce, aby to četl a komentoval. Po vzoru Murakamiho i moje postavy rozmlouvaly s kočkama, záhadně mizely a objevovaly se ve snech, bezcílně bloudily městem a pronášely věty typu: *Byla úplně obyčejná, ani nevím, proč jsem se do ní zamiloval, a už vůbec nevím, proč vám to vyprávím, neboť je to ve skutečnosti nepodstatné.*

Toužila jsem co možná nejdřív vydat knihu, stát se slavnou a ukázat všem těm idiotům ve třídě, že jsem z nich přece jenom nejlepší. Většinu věcí, co jsem napsala, jsem následně publikovala ve školním časopise, kterej jsem sama založila a do kterýho nikdo jinej než já nepřispíval. Obšťastňovala jsem celou školu svejma výtvorama a ve vlastní výjimečnosti mě nakonec utvrdila jedna dívenka z nižšího ročníku, která ke mně se sklopenýma očima přistoupila na záchodech a prohlásila, že moje povídka o bosém chlapci s modrými vlasy, co doma rozbil zrcadlo a nechal střepy sedm let ležet na zemi, jí změnila život.

8.

Určitý literární ambice v sobě mám od dětství. Když mi bylo deset, máma mi koupila knihu, na jejímž přebale stálo: *Bestseller od geniální devítileté autorky*. Jak je možný, že nějaká holka už publikuje romány, zatímco já jsem ještě nenapsala ani stránku? Měla jsem z toho čtrnáctidenní deprese. Uklidňovalo mě jenom to, že ta kniha nebyla dvakrát dobrá (vlastně byla vyloženě strašná). Jenomže i přesto ve mně hlodalo, jak je možný, že já jsem ještě nic nedokázala? V duchu jsem viděla svůj vlastní román s obdobným textem na přebalu, ale když jsem si sedla za počítač, vždycky jsem ze sebe vyplodila jenom ohromnej, nepřilíš nápaditej nadpis, a dál už nic. Během přemýšlení o tom, co bych měla napsat dál, jsem tak možná dozdobila nadpis hvězdičkama z numerický klávesnice, ale to byl konec.

Protože jsem se nedokázala srovnat s tím, že jiná holčička už publikuje, zatímco já se zasekla na nadpisu, otec si mě vzal na klín a chlácholil mě, že tu knihu, co jsem dostala, určitě nenapsala žádná devítiletá holčička, protože malé holčičky by takhle dlouhý román napsat nedokázaly, a že jí s tím určitě někdo pomáhal, třeba její tatínek nebo dědeček. Je to prý jenom reklama, který nemám věřit. Protože táta už tehdy učil psaní, uznala jsem, že o těchhle věcech asi něco ví, a uklidnila jsem se. Řekla jsem si, že já budu první jedenáctiletá holčička, co napíše román i bez pomoci tatínka a dědečka, a začala jsem pracovat na ohromně komplikovaným veledíle, co se jmenovalo *Žáhady zamčené zahrady* (v názvu byly tři Z, to mi přišlo zajímavý). Hlavní postavou byla jakási Delionela Štráfová (nevím, kde jsem na to přišla, ale otec prohlásil, že je to dobrý a že si to bude pamatovat, kdyby se někdy rozhodl napsat něco pro děti). Úspěšně jsem ze sebe vypotila první odstavec, a když už jsem nevěděla, co dál, napsala jsem doprostřed stránky velkým písmem:

O deset let později

A pak jsem pokračovala. Jenomže otec mi na to řekl, že takhle to nejde, že zajímavý by bylo dozvědět se právě

to, co se dělo během těch deseti let, který jsem přeskočila, což mě zdeптalo.

Ve třinácti jsem si, potají, aby se to nedozvěděl otec, přečetla *Dívky v sedlech* a napsala asi padesátistránkovou sláтанinu o koních, na který mi otec pochválil jenom jednu jedinou větu. Prohlásil, že *tohle by napsal spisovatel*. Doslova jsem praskala pýchou. Už píšu jako spisovatel. Tu větu, co by napsal spisovatel, mi nikdy nikdo nevymaže z paměti. Zněla takhle:

*Dívky vešly do sedlovny, kde je ovanula vůně
kožených sedel a zpocených koňských deček.*

Zeptala jsem se otce, proč se mu z celého příběhu líbí zrovna tahle jedna věta. Odpověděl, že popisuje vůni místa, který čtenář nezná, a právě díky ní si ho dokáže dobře představit. Od té doby jsem nic lepšího nenapsala. Povídky, co jsem potila na gymplu do časopisu, otec vždycky se zvednutým obočím okomentoval slovy *zajímavé...*, což jsem přirozeně nemohla vnímat příliš pozitivně.

9.

Po střetu s Murakamim jsem se začala hlouběji zajímat o Japonsko. Objevila jsem anime (hned jsem začala psát o modrovlasých chlapcích), objevila jsem mangu (začala jsem kreslit komiks) a pochopila jsem, že japonština je super těžkej jazyk, kterej se musím naučit, protože to kolem mě nikdo neumí a tím teprve všem natrhnu prdel.

Oznámila jsem doma, že se budu učit japonsky (otec opatrně souhlasil), pořídila jsem si učebnici a začala jsem ve škole okázale trénovat slabičný abecedy tak, aby to všichni viděli. (Představovala jsem si, jak se potom o mně kantoři baví ve sborovně: „*Věděli jste, že se Kupková začala učit japonsky? Och, jaká to pronikavě inteligentní dívka...*“)

Do Kristýny, se kterou jsem se mezitím spřátelila, jsem v jednom kuse hučela, jak je Japonsko úžasná země a jak jsou všichni Japonci nádherní a že je škoda, že na gymplu máme jenom jednoho Vietnamce a ten je zrovna zadanej. Kristýna

se v té době zrovna přeorientovala na chemii a vracela mi údery nekonečnějma promluvama o kyslíku, draslíku a vyčíslování chemické rovnic. Kdyby na mě během pololetních písemek z matiky zoufale nesyčela „*vole, sečti to!*“ anebo „*tohle nesčítej, ty vole!*“, nikdy bych se nepropočítala k maturitě.

Svůj školní časopis jsem postupně celej nasměrovala na Japonsko. Nutila jsem školu číst o otevření Japonska v roce 1854, tradičním japonským způsobu topení, odívání v období Edo, šinkansenech, japonským filmu a hlavně o japonský literatuře.

10.

Pochopila jsem, že jsem na Asiaty. Nejdostupnější byli Vietnamci (ale trochu problém bylo, že neuměli moc dobře japonsky). Taky mi přišlo poněkud povrchní jen tak k nějakému přijít a říct mu: „Hele, líbí se mi tvoje šikmý oči, nechceš se mnou chodit?“ Přestože jsem každodenně na ulicích potkávala spousty vietnamskejch kluků, jedinej Vietnavec, se kterým jsem si kdy povídala, se jmenoval Long a poznala jsem ho v mateřský školce.

Bylo nám tehdy pět. Long měl místo očí úplně tenký čárečky a tvář měl kulaťoučkou jako balon. Bylo na něm vidět, že je jinej než my.

Namalovala jsem na papír všechny spolužáky a obličej jim vybarvila tělovou pastelkou. Ta pastelka měla dokonce takovej název. *Tělová*. Jenomže na Longa se nehodila, protože Long byl tmavší než my. Tak jsem ho vybarvila oranžově. Paní učitelka mi potom vyčínila. Řekla, že Long je stejný jako my a že ho nesmím vybarvovat jinak než ostatní. Jenomže Long byl jinej a s tím se nedalo nic dělat. Když si pro mě odpoledne přišla maminka, paní učitelka jí obrázek ukázala.

„Podívejte se, co Janička nakreslila!“

Hrozně jsem se bála, že mi mamka taky vynadá. Cítila jsem se provinile, přestože jsem si nebyla úplně jistá, co jsem provedla.

„Namalovala spolužáky. Je na tom snad něco špatně?“

„No, ale podívejte,“ ukázala paní učitelka na Longův oranžovej obličej, „vidíte, jak namalovala Longa?“

„Vidím,“ přimhouřila máma oči, „a co má být?“

„Vybarvila ho jinou pastelkou!“

Máma na učitelku nechápavě zírala.

„Namalovala prostě spolužáky tak, jak je vidí, na tom přeci není nic špatného.“

„No, ale tyhle věci se musí podchytit včas.“

„A to jako kdybyste měli ve třídě černocho, tak ho taky bude muset vybarvit růžově jako ostatní?“

Na to paní učitelka neměla co říct. Máma pak celou cestu domů vrtěla hlavou.

„Ježiši, to, že máme stejný práva a že se respektujeme, přece neznamená, že jsme všichni stejný!“ řekla potom doma tátovi, „když vidí Vietnamce, tak ho prostě namaluje, jak ho vidí! I se šikmejma očima! A bere to jako něco úplně normálního!“

„No tak to ta učitelka trochu přehání, no. Má strach, aby se mu děcka nesmála. Víš, jak uměj bejt děti zlý.“

„Naopak tím, jak to hrotí, na tu jeho odlišnost upozorňuje!“

A tak jsem pochopila, že Long je Vietnamec.

Ještě na jeden příběh s Longem si pamatuju. Hráli jsme si na pískovišti, když někdo z nás, už nevím, kdo to byl, najednou upustil lopatku, vytáhl si koutky očí až k uším a začal volat: *Číňan, Japonec, pitomec! Číňan, Japonec, pitomec!* Prý ho to naučil strejda. Všichni jsme ho napodobili a rozeběhli jsme se po zahradě. Také Long vytáhl koutky svých očí až k uším. *Číňan, Japonec, pitomec! Číňan, Japonec, pitomec!*, volali jsme. Jenomže v tom k nám přiběhla učitelka a začala nás rozhánět.

„Nechte toho, všichni! A honem! Slyšíte? Tohle nesmíte dělat, rozumíte?“

A potom se otočila na Longa: „A ty už to vůbec nesmíš dělat!“

Nechápala jsem, proč musí mít Long obličej vybarvenej tělovou pastelkou stejně jako my, ale nesmí běhat po zahradě a stejně jako my křičet *Číňan, Japonec, pitomec*.

Táta mi doma vysvětlil, že když dám Číňany a Japonce do spojitosti s pitomcem, nemuselo by se jim to líbit, a potom

mi řekl, že Longovi rodiče pochází z Vietnamu, a proto jeho tatínek mluví tak špatně česky. A že se žádnýmu cizinci nesmím nikdy smát za to, jak mluví a vypadá, protože mně by se určitě taky nelíbilo, kdyby se mi ve Vietnamu posmívali, že mám žlutý vlasy a neumím vietnamsky.

Tehdy mi došlo, že svět je mnohem větší, než jsem myslela, a krom Prahy že existuje ještě něco jako Vietnam, kde žijou Číňani, Japonci, Vietnamci a Češi všichni dohromady, přičemž se sami sobě vzájemně neposmívají. To mi přišlo skvělé. Začala jsem si Longa, kterej byl z Vietnamu, víc všímat, ale nebylo na něm zkrátka vůbec nic zajímavýho krom toho, že měl šikmý oči.

11.

Netuším, kde se ve mně tahle inklinace k asijskejmu typům bere. Mám to asi vrozený. Neznamená to, že by se mi nelíbili Evropani. Taky to neznamená, že by se mi líbili úplně všichni Asiati. Je to prostě složitý. Myslím, že devadesát procent holek, co se hlásí na japanologii, koreanistiku nebo sinologii, to má podobně. O japanoložku, který by se *nelíbili* Japonci, podle mě nezavádíte. Taková, která by řekla, že Japonci jsou hnusní, asi neexistuje.

Nicméně i mezi holkama, co jsou na Asiaty, poněkud vyčnívám. Mám asi úplně pošahanej vkus i v rámci týchle omezený skupiny, protože zatímco většina mejch spolužaček cíleně jde po Japoncích, co vypadají jako hošiči z cukr-kandlu, mně se líbí fousatý a špinaví samurajové, usmolený studenti z knihoven a pouliční muzikanti s kytarama. Poprvý jsem si to uvědomila, když mi bylo sedmnáct.

Pamatuju se, jak jsme s Kristýnou seděly na Stalinovi, popíjely vodku s džusem a já jsem tušila, že tohle je poslední klidnej rok mýho života. Takový to období, kdy vám všichni všechno naservírujou, řeknou, kdy máte kam přijít, kolik si s sebou vzít peněz, co bude v testu z dějepisu a tak.

Slunce ten den svítilo, až to bylo nepříjemný. Když na to vzpomínám, doopravdy mám pocit, jako by tehdy bylo všechno žlutý. Pozorovala jsem Prahu a v duchu si říkala, že jednou dokážu skvělé věci. Do konce gymplu jsem

plánovala napsat geniální román, naučit se japonsky, založit kapelu a namalovat komiks.

Vytáhla jsem z peněženky fotku Toširóa Mifuneho a položila ji před sebe na zídku. Zapálila jsem si a zálibně jsem se zadívala na samuraje v kimonu před sebou.

„Co je to za týpka v pyžamu?“ nadzvedla se Kristýna z podporu ležmo a napila se vodky s džusem.

„To je,“ řekla jsem posvátně, „Toširó Mifune.“

Kristýna se k fotce naklonila blíž.

„Zas nákej Japonec, co? A není na tebe trochu starej?“ zeptala se.

„Už je mrtvej,“ opáčila jsem.

„Tak proč ho nosíš v peněženke?“ zeptala se Kristýna.

„Protože ho miluju.“

„Seš ujetá,“ zavrtěla Kristýna hlavou, „nechápu, co na těch šikmookejch vidíš.“

Měly jsme před sebou Prahu jako na talíři a všechno se zdálo na dosah ruky. Zhluboka jsem potáhla z cigára a znovu jsem se podívala na Mifuneho. Holky kolem mě v té době operovaly s Danielem Radcliffem z *Harryho Pottera* a upířím Robertem Pattisonem ze *Stmívání*, ale tihle směšní hošánci mě osobně ani trochu neimponovali. Zato upocenej Mifune v samurajskejšech hadrech, to byl ten správněj vodvaz.

Moje mladší sestra, následující tehdy neomylně můj vzor, se do Mifuneho taky zamilovala. Občas jsme si spolu sedly na gauč a pustily si *Opilýho anděla* od Kurosawy. Tam hraje mladej Mifune jakuzáka, prochází se nonšalantně po městě v bílým kvádru a pálí jednu od druhý. Sestře tehdy bylo třináct a mně sedmnáct. Vzala jsem do ruky ovladač a namířila ho na DVD přehrávač pod televizi.

„Už to bude!“ natáhla se sestra blíž k obrazovce. Zvedla jsem ruku s ovladačem do vzduchu.

„Ted! Ted! Dělej, pauzni to!“

Toširó si v tom filmu totiž v jedný scéně sundá košili. Zmáčkla jsem „pause“ a polonahej Mifune s napomádovanejšma vlasama se zarazil uprostřed svlíkání. Zálibně jsme

si začaly prohlížet jeho nahý tělo. Rodiče při tomhle posvátným rituálu samozřejmě nesměli být doma.

„Ty jo, ten je hezkej!“

Toširó nás obdařil vyčítavým pohledem.

„A vůbec nemá tak chlupatý prsa jako náš táta!“

„Japonci nejsou tak chlupatý.“

Zdálo se mi, že se Mifune červená. Ale nebylo to možný. Vždyť to byl černobílý film.

„Mně se líbí,“ zamyslela se sestra, „jak má takovej nakrčenej nos, když se mračí. A vůbec,“ natáhla se ještě blíž k televizi, „má fakt pěkný oči.“

„To má,“ souhlasila jsem, „škoda, že takový Japonci nežijou v Česku.“

„Šla bys do něj?“ zeptala se sestra.

„Do Toška? Si piš.“

Prohlížely jsme si červenajícího se Mifuneho tak zblízka, jak to jen šlo. Jenomže on potom sáhl do kapsy a vytáhl z ní dálkový ovládání. Namířil na nás a zmáčknul „play“. Asi už nemohl vydržet, jak na něj nestoudně zíráme, a ještě to hlasitě komentujeme. Film se zase rozeběhl. Vyměnily jsme si se sestrou nespokojený pohledy.

„Ukaž,“ vytrhla mi sestra dálkový ovládání z ruky a přetočila scénu znovu na začátek, „teď si ho pauznu já.“

12.

V šestnácti jsem si poprvý a naposledy v životě dala inzerát. Chtěla jsem si najít japonského kamaráda nebo kamarádku. Bylo to tehdy fakt nevinný. Japonsky jsem neuměla ani kváknout, ale anglicky už jsem se dorozuměla slušně. Ozval se mi nějaký Satoru. Bydlel v Plzni a byl o dost starší než já.

Nutno přiznat, že mi přišel podezřelej už od začátku. Ale nemohla jsem přece zahodit příležitost. Tak jsem si s ním dala schůzku na Zličíně v obchodáku. Říkala jsem si, že tam bude plno lidí, a kdyby se nedejbože začalo něco dít, zakřičím a někdo určitě zakročí. Když jsem dorazila na místo schůzky, Satoru už tam byl. Na první pohled vypadal obyčejně. Trochu jsem se uklidnila.

„Hele,“ řekla jsem mu hnedka z kraje, „já hledám jenom kamaráda, jasný?“

„Jasný,“ přitakal. Objednali jsme si kafe.

„Kolik ti je?“ zeptal se mě.

„Šestnáct. A tobě?“

„Třicet.“

Zjištění, že můj potenciální kamarád je o čtrnáct let starší než já, mě poněkud vyvedlo z míry. Zapíchla jsem pohled do kafe před sebou. O čem si s ním mám povídat? O čem se baví třicetiletí muži? Ale ještě než jsem stihla zahájit konverzaci nějakou vhodnou otázkou, Satoru mě předběhl.

„Můžu na tebe sahat?“ zeptal se mě.

„Cože?“ vytřeštila jsem oči. To teda bylo rychlý. „Nemůžeš,“ zavrtěla jsem rychle hlavou, „já fakt hledám jenom kamaráda.“

Sledovala jsem, jak se jeho ruka plíží po stole k mému kafi.

„Myslím to vážně,“ řekla jsem mu, „nech toho, nebo půjdu domů!“

Satoru se zatvářil jako nakopnutej pes. Potom ruku stáhnul zpátky ke svému hrnku. Ulevilo se mi. Tak tohleto jsme si vyjasnili. Teď je potřeba zapříst konverzaci.

„Co děláš za práci?“ zeptala jsem se ho.

„Dělám v japonské firmě, co vyrábí televize. A ty?“

„Jsem ve druháku na gymplu.“

Ruka už se zase plížila po stole.

„Vážně tě nemůžu ani chytit za ruku? Moc bych si to přál.“

„Ne!“

„Jsem moc osamělý...“

Nemělo to cenu. Nechala jsem si přinýst účet a vydala se domů. Jenomže v tom mě Satoru popadl za zápěstí a táhl mě obchodákem na opačnou stranu, než jsem měla namířeno.

„Pusť mě!“

„Neboj, chci ti jenom něco ukázat!“ vlekl mě chodbou dál.

„Ale já nic vidět nechci!“

„Jenom se neboj a pojď.“

Co mi proboha chce ukazovat? Vážně jsem zvažovala, že začnu rvát o pomoc, když mě Satoru konečně pustil.

Stáli jsme před obchodem s elektronikou. Vůbec jsem nechtěla, co se děje.

„Pojď!“ řekl mi a vyrazil směrem k televizím. Zkoprněle jsem ho následovala. Prošli jsme kolem vysavačů, holicích strojků a rádií. Dorazili jsme k plazmovým televizím.

„Hezký,“ řekla jsem. Ale Satoru mi nechtěl ukázat televize. Donutil mě obejít regály zezadu, takže jsme koukali na hromadu kabelů a tlačítek, který čouhaly ze zadků obrazovek. Nechápat jsem na to civěla. Vůbec mi nedocházelo, o co tady jde. Pak se Satoru naklonil k nejbližší televizi a ukázal prstem na čárový kód nalepený pod výstupem nejtlustšího kabelu.

Nahnula jsem se trochu blíž. Na malý nálepce tady stálo: „*Zkontroloval Satoru Tanaka.*“

„To jsem zkontroloval já,“ pronesl Satoru a hrdě vypnul hrud. Potom mi vlepil pusou. Ani jsem nestihla nic namítnout. Zůstala jsem opařeně stát ve změti kabelů. Tak mě políbil úplně cizí Japonec. Obchodákem se táhle linula píseň *Love Is In the Air*.

V prváku na vejšce jsem se s tímhle zážitkem svěřila spolužačce. Ani nemrkla, vytáhla mobil a cosi na něm chvíli mačkala. Potom mi přístroj strčila před obličej.

„Byl to tenhle?“ zeptala se suše.

Evidentně jsem nebyla jediná, koho se Satoru pokusil omráčit televizí.

13.

Ve druháku na gymplu mě naši přistihli, jak se snažím sníst jogurt hůlkama. Pochopili, že na tohle už jsou krátcí (otec mi doporučil všechny japonské filmy, co znal, a dál už si nevěděl rady), a tak mě svěřili do laskavé péče jednoho postaršího japanologa.

Pan učitel měl malou pracovnu v centru Prahy, doslova obloženou knihama, úplně bílý vlasy a zářivě modré oči. Takhle nějak jsem si v dětství představovala Ježíška. Za mlada to musel bejt nádhernej chlap. I teď to byl štramák. Usadil mě ke svému stolu na rozvrzanou dřevěnou židli. Stůl byl plnej počmáraných papírů, slovníků a knih.

Rozhlídla jsem se po místnosti. Proleželý kanape a na něm vybledlý polštář neurčitý barvy. Obří kaligrafie na zdi za stolem, vlastnoručně napsaná panem učitelem. Odkudsi sem slaboučce zaznívala znělka ze *Smolíkovejch*. Pan učitel si po ránu rád pouštěl animovaný seriály. V místnosti bylo šero, světlo sem dopadalo jenom skrz malý okýnko naproti gauči. Vykreslovalo zářivě bílej čtverec na podlaze vedle mojí židle. Ve vzduchu se vznášely drobný částičky prachu. Ty, co se dostaly nad bílej čtverec na zemi, se třpytily a mihotaly jako zlatej prach.

Připadalo mi, že jsem vstoupila do světa, kam žádná žena nikdy předtím nevkočila. Byla jsem nervózní a nedočkavá. Chtěla jsem už honem rychle umět japonsky, abych se mohla dívat na všechny filmy s Mifunem a nemusela přitom pořád přeskakovat z jeho obličejů na titulky. Pan učitel seděl v křesle za svým obrovským stolem a mlčky pozoroval, jak se celá nesvá rozhlížím po místnosti.

„Slečno Kupková,“ přimhouřil oči, jako by viděl až do mého černého duše, a nalil si víno z lahve na stole, „doufám, že za tou vaší touhou umět japonsky nestojí žádná Japonka!“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Tak to je dobře,“ položil učitel lahev na stůl, „hlavně si nikdy žádného Japonce neberte. Jsou to zvířata.“

A labužnický se napil.

14.

Pan učitel byl kaligraf. Vlastnil takovej maličký, ošoupaný slovník, ve kterým bylo od každého znaku uvedeno ještě deset jeho variací, a to v odlišných stylech a úrovních kurzívy podle toho, jak se psalo v různých dobách. Stránky toho slovníku byly tak ošoupaný, že se místy rozpadaly, jako se ohořelý noviny rozpadají na popel. Ten slovník mě fascinoval, styděla jsem se ale poprosit pana učitele, aby mi dovolil pořádně ho prolistovat. Hrozilo taky, že by se mi v ruce rozsypal.

Pan učitel dokázal o znacích vyprávět celý hodiny. Zdálo se, že v životě nemá jinou zálibu než zkoumat, kdo vynalezl jaký styl písma či jak se japonština zapisovala v tom či

onom období. Vždy když se pustil do vyprávění, měla jsem pocit, že se mu nad hlavou rozlila podivná záře. V místnosti bylo najednou mnohem víc světla, než kolik mohlo dovnitř vpustit okýnko naproti gauči. Jeho vyprávění mě okouzlovalo. Chtěla jsem se mu nějak zavděčit a sdílet jeho nadšení.

„Já už taky umím jeden znak,“ řekla jsem. Pan učitel mi přes stůl přišoupl kus papíru a tužku.

„Tak do toho.“

Soustředěním jsem ani nedýchala, jak jsem se pokoušela napsat znak co nejkrásněji. Povedlo se. Vypadal přesně tak, jak jsem si ho pamatovala z učebnice. Byl to znak pro *kořen a knihu*. 本. První znak, co jsem se kdy naučila. Když jsem zvedla hlavu, učiteli se otřásala ramena smíchy.

„Slečno Kupková, já vám gratuluji,“ svítilo mu v očích, „teď už vám zbývá naučit se jen asi dva a půl tisíce znaků zbývajících.“

Zdrceně jsem se zadívala na 本 před sebou.

Až později jsem zjistila, že jednotlivý tahy ve znacích mají přesně daný pořadí. Pan učitel se tehdy musel skutečně královsky bavit.

15.

Pan učitel mě poslal pro víno. Když jsem ho přinesla do kabinetu, zrovna si cosi psal na kus papíru. Kousky papírů s naškrábanejma poznámkama se válely úplně všude. Na stole, na knihách, na policích, pod knihama i v knihách.

„Slečno Kupková,“ řekl mi, když jsem si sedla, „už jsem vám říkal ten vtip o Japoncích a volbách?“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Tak já vám ho povím,“ zamrkal spiklenecky, „ale je trochu lascivní. Nevadí vám to?“

Zavrtěla jsem hlavou, protože jsem nevěděla, co to znamená. Učitel se nadechl a obřadně se pustil do vyprávění.

„Ptá se americkéj velvyslanec japonskýho: How often do you have elections in Japan?“

Japonec se zamyslí: Usually evely molning.“

Zůstala jsem na něj nechápavě zírat. Učitel se tak smál, až rozfoukal papíry po stole.

„Slečno Kupková,“ objasnil mi potom, když jsem se pořád nechytala, „Japonci si odjakživa pletou *l* a *r*.“

Navštěvovala jsem kabinet pana učitele zhruba půl roku a z japonštiny jsem se nenaučila vůbec nic. Zato jsem pochopila spoustu jinejch užitečnejch věcí. Třeba do jakýho podniku se to vlastně pouštím.

„Měl jsem spolužačku,“ vyprávěl pan učitel, „která byla z celý třídy úplně nejlepší. Japonsky z nás uměla nejlíp. Byla to výborná překladatelka, řadu let pracovala jako tlumočnice a postupem času se z ní stala uznávaná literární vědkyně.“

Pan učitel se napil vína a pokračoval.

„A tahle kolegyně se před pár lety na starý kolena zbláznila, prohlásila, že japonština se stejně nedá naučit, a dala se na chemii.“

Potom se pan učitel usmál a vytáhl ze šuplíku tenkou knížku.

„Čtete ráda?“ zeptal se mě.

Přikývla jsem.

„Tak si tohle přečtěte. Je to moc hezký,“ podal mi knížku přes stůl. Byly to *Verše psané na vodu*, výběr nejkrásnější poezie z japonské sbírky *Kokinšú*.

„Vrátíte mi to někdy příště,“ vstal pan učitel a šel mě provodit ke dveřím. Vyšla jsem na chodbu a poděkovala mu. Mávnul rukou a chystal se dveře zavřít. Pak se ale zarazil a na poslední chvíli do nich strčil svou bílou hlavu.

„Slečno Kupková. Japonština je strašnej voser. Ale vydržte to. Stojí to za to.“

Usmála jsem se.

„Děkuju,“ řekla jsem, „na shledanou.“

Pak už jsem pana učitele nikdy neviděla. Pár dní nato umřel. Vůbec jsem nevěděla, že byl nemocný.

16.

Pozvali mě na smuteční hostinu. Konala se v restauraci v centru Prahy. Před dveřma hořely svíčky a sál byl plnej smutečnických hostů. Nikoho jsem tu neznala. Přátelé a rodina pana učitele popíjeli víno a postávali kolem stolů

s občerstvením. Všichni znali pana učitele dýl než já. Ve smuteční knize na recepci jsem si přečetla mnoho krásnejch vzkazů. Přála jsem si, aby pan učitel viděl, jak se i ze mě jednou stane někdo váženej. Aby viděl, že to nevzdám a ani na starý kolena se nedám na chemii. Bylo mi velmi smutno.

Doma jsem otevřela *Verše psané na vodu*, Mathesiem přebásněnej překlad Vlasty Hilský z roku 1956. Útlá knížka byla ohmataná a opotřebovaná zrovna jako slovníky pana učitele. Kolikrát ji musel držet v rukou?

Poezii jsem nikdy příliš nerozuměla. Po smuteční hostině pana učitele se však ve mně něco probudilo. *Verše psané na vodu* se mi ten večer staly velkou útěchou. Nejvíce mě dojala báseň *Sníh* od Óšikočiho no Micuneho. Když jsem ji četla, poprvé v životě jsem si uvědomila, jak literatura a poezie dokážou spojovat pocity lidí, jejichž životy od sebe oddělují stovky let. Přišlo mi, jako kdyby na mě pan učitel skrz ty básně promlouval.

*Na pustou cestu
napadal sníh,
zavál už stopy po kročejích:
Já jsem ta cesta, smutek je sníh,
kdo půjde kdy v mých šlépějích?*

Byl to tichej dialog, kterému nemohl rozumět nikdo cizí. Povídali jsme si do noci.

17.

Verše psané na vodu jsem vložila do žlutý obálky vyložený bublinkovou fólií a napsala na ni velkým písmem *Vracím Vám Vaši knížku*. Potom jsem je vhodila do schránky na dveřích kabinetu pana učitele. Nevím, jestli je kdy někdo vyzvedl. Cítila jsem, že doma si je nechat nemůžu.

Dodnes na pana učitele myslim. Připadá mi neuvěřitelný, jak moc mě ovlivnil, přestože jsem ho znala tak krátce. Pan učitel jen stěží mohl vědět, jak silně na mě zapůsobí. A už vůbec nemohl tušit, že dneska, skoro deset let po tom, co jsme se viděli naposledy, budu ještě pořád dělat japonštinu.

Vzpomínek na pana učitele mám poskrovnu a ať chci nebo nechci, postupně blednou. Doba se mění, objevily se internetový slovníky, studenti se učí úplně jinak a japanologů, kterejch bylo dříve málo, je dnes spousta. Zajímalo by mě, co by na to všechno pan učitel říkal. Až se s ním za mnoho let někde potkám, musím se ho zeptat.

18.

Po smrti pana učitele jsem odmaturovala a dostala se na japanologii. Podala jsem si jenom jednu přihlášku. Zkoušet to kamkoli jinam nemělo smysl. Hlásilo se dvě stě třicet uchazečů a brali nás dvacet. Přijímačky se konaly na Palachovi v aule, která pojme přes tři sta studentů. Když jsem viděla davy, co se mačkaly na chodbě před učebnou, dost mi zatrnulo. Někteří nahlíželi do zápisů z dějin, jiní si na poslední chvíli procvičovali slabičný abecedy. Tohle hysterický hromadný opakování si před zkouškama upřímně nenávidím.

V místnosti, kde se psal test, jsem si sedla vedle holky, co se pod lavicí šprtala katakanovou řadu ja. Ta má jen tři písmena. *Ja, ju a jo*. Holka civěla do učebnice a pořád si nahlas opakovala: „Ja, ju, jo. Ja, ju, jo. Ja, ju, jo.“

Bylo to divný. A nejen to.

Rozhlídla jsem se po sále. Polovinu uchazečů evidentně tvořili uprchlíci z psychiatrický léčebny. Podle všeho si spletli přijímací řízení na vysokou školu s maškarním plesem. Přijít na přijímací zkoušky převlečená za Pikachu, to by mě teda ani ve snu nenapadlo. Mým budoucím spolužákům to nicméně nečinilo potíže. V přední lavici seděli nindžové. Za nima si nějaký kluk vyskládal na lavici celej arzenál pokeballů. A v poslední lavici sedělo pět holek v nakasanejch sukních v lolita stylu s nesmyslně maličkejma kloboučkama na hlavách. Připomínaly pět obrovskejch svatebních dortů. Doopravdy jsem si připadala jako Alenka v říši divů.

„Ja, ju, jo,“ nepřestávala si opakovat holka vedle mě, „ja, ju, jo.“

Do místnosti vkročil kluk s modrejma vlasama a posadil se vedle mě.

„Hele,“ řekl mi namísto pozdravu, „ve kterém roce to ten Perry přijel do Japonska? Nějak mi to vypadlo. Byl to padesátej druhej nebo třetí?“

„Čtvrtej.“

„Jo, jo,“ potvrdila holka, co seděla vedle mě. Nebyla jsem si jistá, jestli souhlasí, nebo se zasekla na třetím písmenku z trojice katakanový řady ja.

19.

Přijímačky jsem udělala a v říjnu jsem nastoupila do prváku. Když jsem otevřela dveře učebny, na okně vedle tabule seděl kluk převlečený za psího démona Inujašu ze stejnojmenného anime. Na sobě měl obrovský červený dupačky, na hlavě stříbrnou paruku s psíma ouškama a nehty na ruce měl zbroušený do špiček. Přes nohy měl položenou *katanu*. Zůstala jsem na něj fascinovaně zírat a potom jsem dveře zavřela a vrátila se na chodbu, abych to rozdejchala. Jak chcete v takovymhle prostředí dělat seriózní vědu?

Přijali i jednu holku s velkou sukni. Ta potom celý studium seděla v rohu učebny a nemluvila. Když byla dotázána, vyděšeně poulila oči a mlčela. Němá nebyla, to jsem si ověřila, když na záchodě telefonovala matce. Jednou ji docent Kadlec ze zoufalství oslovil: „Milado, tak řeknete nám taky něco??“

Milada vypoulila oči a zrudla. Bylo vidět, jak se snaží cosi odpovědět. Párkrát otevřela pusku naprázdno, párkrát zoufale polkla. Milada něco skutečně řekne! Skutečně se vybičuje a něco nám řekne! Dodávali jsme jí kuráž. Milado, bojuj!

„Milado, nás se přeci nemusíte bát!“ povzbuzoval ji pedagog laskavě.

Milada zrudla ještě víc, až jsem měla strach, že ji treffi.

„Tak povíte nám něco?“

Milada zatnula pěsti.

„Radši ne,“ vypadlo z ní nakonec po hrdinném zápole ní se stydlivostí.

Všichni jsme měli radost, že ze sebe vypravila alespoň něco. Jen docent Kadlec v duchu zapochoyboval o směru, kterým se ubírají humanitní obory.

20.

Když se lidi dozví, že studuju japanologii, většinou reagují pozitivně. Jenom si neví úplně rady s tím, k čemu takový studium je. Když někdo studuje ekonomii nebo práva, to se hned chytají, protože jim to připadá užitečný a uplatnitelný v běžném životě. Ale co dělá japanolog a k čemu to je, to jim nejde do hlavy. Studium japonštiny a japonské kultury jim prostě přijde příšerně nepraktický. Obvykle se mě zeptají *a k čemu ti to bude?* Zoufale touží po vysvětlení, co takovej japanolog vlastně dělá.

Když odpovím, že chci překládat, pokrčí rameny a pomyslí si, *to tě děvenko neuživí*. Když jim řeknu, že budu tlumočit pro ambasádu, náhle se rozmluví o tom, jak perspektivní jsem si vybrala obor. Úplně magicky na mě působí slovní spojení *kulturní ambasador, diplomacie* nebo *České centrum Tokio*. Výborně tuhle situaci vystihl Gen'ičiró Takahaši ve svém postmoderním románu *Sbohem gangsteři*. Hrdina tohoto románu učí poezii ve škole poezie. A když se ho někdo zeptá, co dělá, potýká se s podobně pitomejma otázkama jako já. (Učíte taky jak psát prózu? Ne, ve škole poezie se učí poezie.)

O oborech, který nejsou na první pohled praktický, mají lidi tendenci si myslet, že jsou úplně zbytečný. K čemu jsou japanologové nebo sinologové? Vždyť stejně jenom věčně překládají, jsou zalezlí v kabinetech a praší se na ně. Jenomže lidi si neuvědomují, že všechny obory vznikly z nějakého důvodu. A že tyhle důvody většinou vyplavou na povrch, když se svět ocitne v krizi.

Myslím si, že humanitní obory by měly být podporovanější. A odměnou za podporu musí zase tyhle obory společnost udržovat na úrovni a nenechat ji padnout. A tak mě mrzí, když vidím, že lidi, který se na vysokou dostávají, si si hledí jenom toho, jak rychle dostudovat a pokud možno se nezúčastnit voleb do akademického senátu, protože by je to nutilo přemýšlet anebo dělat cokoli nad rámec jejich studijních povinností.

Já se ve druháku nechala zaměstnat v knihovně.

21.

Japanologická knihovna na naší fakultě je malá, knihy jsou tu naštosované jedna na druhý a vůbec se nevejdou do regálů. Část z nich se nachází v kabinetu pedagogů, část na chodbě. Občas přijde krabice s dary z Japonska, a to už potom doopravdy nevíme, kam nacpat. Všechno pořádkem dokola třídíme a vyřazujeme, jenomže ono je těžký nějakou knihu vyhodit. Ona přeci nemůže za to, že ji nikdo nečte nebo že zrovna přivezli krabici komiksů, který by se u nás v knihovně půjčovaly víc. Tak knihy mačkám na sebe, nutím je zadržet dech a rvu je do regálů, aby se jich tam vešlo co možná nejvíc, takže úpí a v bolestech se jim svíjí rohy. Potřebovali bychom větší místnost.

Dostala jsem za úkol zapisovat nové přírůstky do jmenových seznamů. Ty pamatují ještě zakládání oboru v roce 1947. Jsou úplně roztrhaný, stokrát spravovaný a proškrtaný. Zapisovat nové knihy není těžká práce. Jenom musíte umět japonsky. Když neumíte japonsky, musíte si každý jméno autora a každé jméno knihy dohledávat ve slovníku. To zabere čas. Naučila jsem se sedět dlouhé hodiny sama v dusným kabinetu, třídít knihy a poslouchat tikot hodin nastavených na tokijskej čas. Líbí se mi, že ze seznamů, se kterými pracuju, jde vyčíst, kdo všechno tuhle práci dělal přede mnou. Mám pocit, že když svoje jméno napíšu na příslušnej řádek, zapisuju se do historie japanologie na týhle škole. Připadám si při tom jako při nějakym rituálu.

22.

Během brigádničení v knihovně jsem objevila japonskýho spisovatele Kijomarua Kawašitu. Ve třicátejch letech tenhle autor napsal povídku *Rozdvojení*, která vyšla česky v časopise *Východ*. Narazila jsem na ni, když jsem se prohrabávala tunama nezapsanejch čísel starejch periodik.

Hrdina týhle povídky je japonskej spisovatel, kterej hledá inspiraci pro svůj novej román. Zaujme ho případ vraždy, co se stala v roce 1910 na Šikoku. Přijde mu, že z ní policie obvinila nevinnou vesničanku, a začne si lámat hlavu nad tím, kdo byl ve skutečnosti vrahem. Nakonec se vydá na

místo činu, aby se na podrobnosti případu vyptal místních. Jenomže vražda se stala už dávno, nikdo si na nic nepamatuje. Nakonec to spisovatel vzdá a pustí se do úplně jiného příběhu. Jeho myšlenky, upnutý na vyšetřování, nicméně ožijou, zhmotní se a zůstanou navždy bloumat po Šikoku.

U nás tahle povídka vyšla v roce 1958. Jejím publikování pomohlo, že se v ní objevuje motiv trpícího zemědělce. Japanoložka Vlasta Hilská to v předmluvě k povídce samozřejmě vypíchla jako nejdůležitější téma příběhu, ale každému, kdo si *Rozdvojení* přečte, je ihned jasný, že o nějaký utrpení pracujících tady vůbec nejde.

Příběh zobrazující spisovatele, jehož duše se rozdvojí, mě oslovil. Něco podobného na vlastní kůži dobře znám. Podobný rozdvojení se asi stane každému, kdo se do něčeho zažere, a ne a ne v tom uspět. Já například už několik let toužím odjet studovat do Japonska a moje myšlenky tak už docela dlouho bloumají mezi Prahou a Tokiem.

V Japonsku jsem byla jenom jednou, před osmi lety na výletě s kamarádkou, kterou jsem od té doby neviděla. Jmenovala se Bára a potkaly jsme se v jazykovce. Bylo mi tehdy sedmnáct, ona byla o rok starší. Zrovna se s ní rozešel kluk. V Japonsku se pak utrhla ze řetězu. Chtěla tančit, chtěla se líbat s černočama v baru a chtěla vylézt na Fudži.

Bářin otec měl známého, co se jmenoval Josef Čtveráček, a tenhle Josef Čtveráček, alias pan Pepa, jak jsme ho později s Bárou překřtily, nám umožnil, abychom u něj tři týdny bydlely. Naši měli tehdy něco našetřeno, a tak si mohli dovolit koupit mi letenku.

Sedávaly jsme s Bárou celý hodiny u sochy Hačikó na Šibuji a pozorovaly jsme anonymní tváře lidí okolo, zmalovaný holky s odbarvenejma vlasama, kluka, co rozdával školačkám svoje telefonní číslo, policajta na přechodu, prodavače čajový zmrzliny i dělníky odklánějící provoz. Je dost dobře možný, že kolem nás v té době Mačiko chodila hrát se svojí kapelou do nějakého podzemního baru.

Mám pocit, že je ve mně obrovská trhlina, a čím víc se o Japonsku dozvídám, čím víc tam toužím jet, tím je tahle trhlina větší, až si doopravdy připadám jako dva různý lidi.

23.

Rozdvojení mě tak zaujalo, že jsem začala pátrat po dalších Kawašitovejch dílech. Jenomže k mému překvapení není o tomhle autorovi na celém internetu žádná zmínka. Nemá dokonce ani vlastní článek na Wikipedii. Chvilku jsem si říkala, jestli se třeba nejedná o pseudonym nějakého slavného spisovatele, kterej nechtěl *Rozdvojení* publikovat pod vlastním jménem. Vytáhla jsem z police slovník spisovatelů od *Kódanši* z roku 2003. Podrobnější a těžší slovník už v knihovně nemáme. Otevřela jsem rejstřík a dala se do hledání. Po chvilce jsem Kawašitovo jméno našla. Jenomže zatímco ostatním spisovatelům věnuje tenhle slovník i desítky stránek, o Kawašitově životě nezděluje téměř nic.

*Kawašita Kijomaru (川下清丸), 16. 8. 1902–18. 3. 1938.
Japonský spisovatel a esejista. Narodil se v Kawagoe.
Mezi jeho nejznámější díla patří Milenci (Koibito, 恋人),
které publikoval v roce 1924 v časopise Bungei džidai
(文藝時代), a esej Otřesené vzpomínky (Jureru omoide,
揺れる思いで), vydaná v roce 1925 tamtéž.*

V ostatních slovnících jsem Kawašitovo jméno dokonce ani nenašla. Je to přinejmenším zvláštní. Ztratil se v kolektivní paměti nebo co. Nakonec se mi alespoň povedlo objednat si přes internet *Milence*, Kawašitovu povídku z roku 1924. Vyšla v sebraných povídkách časopisu *Bungei džidai* spolu s texty Riičiho Jokomicua, Kawabaty a Joičiho Nakagawy.

Jak jsem *Milence* otevřela, ihned mi došlo, že to nebude jednoduchý čtení. Jsou nabitý znakama, co už se dneska nepoužívají, a číst je mě hrozně vyčerpává. Už jsem je kolikrát měla chuť zahodit a nikdy znovu neotevřít. Přesto se k nim nakonec vždycky vrátím. Ne nadarmo pan učitel říkal, že kdo není zarputilej, nemůže být japanolog. A tak se Kawašitou pomalu prokousávám a na stole se mi kupí papíry s poznámkama, vypsány slovíčka a složité fráze.

Potřebovala bych pomoc. Jenomže není, kdo by mi pomohl. Mačiko nepřichází v úvahu, ta umí česky ještě hůř než já japonsky, a žádný starší spolužáky oslovovat nechci, protože by se mi akorát vysmáli, že se pouštím do něčeho, čemu nerozumím (a vlastně by měli pravdu). A tak mi nezbývá než se s Kawašitou lopotit sama. Nevadí mi to. Umím být trpělivá. Když chci něco dokázat, věnuju se tomu soustavně klidně i několik měsíců. Z každý přeložený věty mám radost. S každou další přeloženou větou mám pocit, jako kdybych Kawašitovi byla blíž. Jako kdybych se prokousávala jeho vlastním vědomím.

1.

Je sobota v noci. Bezpečně vím jenom to, že je rok 2010 a já jsem v Tokiu. Do Japonska jsem přijela před měsícem spolu s kamarádkou Bárrou, abych se tu dozvěděla něco o zemi, která mě fascinuje už od čtrnácti.

Jdu úzkou ulicí mezi bary a restauracemi na Šibuji a připadám si divně. Všude kolem slyším japonštinu, který nerozumím. Zním jenom pár slovíček. To rozhodně nestačí k tomu, abych pochytala, co si říkají lidi kolem mě. Vzduchem sviští miliony hudebních znělek, každé bar, každá restaurace vyhrává svoji melodii. Na zemi sedí hloučky vysmátejších týpků a holek na dvoumetrových podpatcích. Slyším smích. Kam se člověk podívá, všude září holá kůže. Holčičí nohy v minisukních, odhalený ramena, břicha

a boky. Prázdný plechovky od piva na zemi. Ve vzduchu se mísí vůně parfémů, mořský soli a sójový omáčky. Kecnu si na obrubník. Naproti mně sedí dvě holky. Jedna zvrací a evidentně neví, kde je. Druhá se ji pokouší vytáhnout na nohy a komusi telefonuje. Nemám chuť jim pomáhat. Sama jsem v dobrý bryndě. Mám totiž pořádný okno.

Vytáhnou z kapsy mobil a zkusím zavolat Báře. Chvilku to vyzvání a potom se ozve pípnutí a spojení se přeruší. Přemýšlím, kdy jsme se viděly naposledy. Kde jsem ji zanechala? Proč jsme se od sebe vůbec oddělovaly? Vždyť jsme doteď byly pořád spolu. I klíče od bytu pana Pepy, kde bydlíme, máme jenom jedny. Že bych se opila v nějakym baru? Blbost. Vždyť mi můj kluk, co zůstal v Praze, zakázal tady pít, abych ho náhodou v opilosti nepodvedla s nějakym Japoncem. Za celej pobyt jsem tu měla jen jednu plechovku piva, a když jsem mu to přiznala, ztropil přes skype hroznou scénu.

Zkouším znovu zavolat Báře. Ale mobil zase jenom zapípá a konec. Jak jsem se tu ocitla? Kde jsme to vlastně dneska byly? Dám si ruce na spánky a zamyslím se. Vůně sójový omáčky ve vzduchu mi proniká až do žaludku. Ale nemám hlad. Nemám ani žízeň. Kde jsem to jenom dneska byla? A jedla jsem vůbec něco?

Matně se mi vybavuje, jak jsme odpoledne seděly s Bárrou nedaleko odtud na lavičce u sochy psa Hačikó. Komentovaly jsme lidi kolem sebe, smály jsme se nějakýmu týpkovi s podivně namalovanejma očima a jedly jsme *onigiri*. Přála jsem si, abych se nemusela vrátit domů. Abych tady mohla zůstat a ještě něco tu zažít. Od té doby nic. Černo a tma. Možná mě Bára zoufale hledá. Anebo se vrátila domů a čeká, až přijdu. Až se objevím, určitě mě sprdne, kde jsem se to toulala. Vstanu a opráším si zadek. Metro už v tuhle hodinu nejezdí, musím pěšky. Cestu do bytu pana Pepy si naštěstí pamatuju. Bydlí na Komabě, to není tak daleko, dá se tam dojít pěšky.

2.

Vydám se na Komabu, ale než se naděju, jsem zpátky na Šibuji. Asi jsem po cestě špatně zahrnula. Že bych přeci jenom byla opilá? Zvláštní, nohy se mi vůbec nemotají. I v hlavě mám jasno, jako kdybych se zrovna probudila z hodně dlouhého spánku. Nechápatě zírám na sochu Hačikó před sebou. Kousek ode mě se opíjí banda salarymanů v oblecích. Týpci se smějou, kouří a snaží se nacpat svého namol ožralého kolegu do skříňky na zavazadla.

Rozhlídnu se. Přes den se tu pohybují stovky lidí, ale v noci je křižovatka na Šibuji liduprázdná. Zase se vydám na Komabu. Jenomže po chvílce chůze skončím před sochou psa Hačikó, kde jsme se s Bárou odpoledne rozloučily. Do háje, to jsem tak nemožná, že ani netrefím domů? Vždyť jsem tuhle cestu absolvovala už nejmíň patnáctkrát. Zkusím Báře znovu zavolat, ale ani teď nejsem úspěšná. Snad si o mě nedělá starosti. Japonsko je bezpečná země, doufám, že si šla lehnout a zbytečně nevyšiluje.

Posadím se na obrubník a začnu hledat krabičku cigaret. Ale nemůžu ji najít, asi jsem ji vytrousila po cestě. Nemám u sebe ani žádný peníze. Jenom pas zasunutej ve vnitřní kapse džínový bundy. Otevřu ho a podívám se na svoji fotku na přední stránce. Jana Kupková, sedmnáct let. Vypadám příšerně. Ten chlap, co mě fotil, byl úplněj idiot, celou dobu mi čuměl na prsa. Proto jsem se na něj tak mračila, takže teď na fotce vypadám jako vrah. Posadím se na lavičku naproti soše Hačikó. Dnes bylo horko, dřevo je vyhrátý. Nebe nad Tokiem je žlutý, hvězdy nejsou vidět. Kdyby vidět byly, asi by vypadaly jinak než hvězdy nad Prahou.

Líbí se mi tu. Chtěla bych tu zůstat na věky, vůbec se nechci vrátit do Česka. Je mi jasný, že až se vrátím, budu se muset rozejít se svým klukem. Hrozně mě omezuje. Došlo mi to až tady. Každý den mi telefonuje, kontroluje mě jako malou a vůbec mi nevěří. S takovýmhle člověkem chodit nechci.

Zadívám se na sochu psa naproti sobě. Není moc pěkná. Připosražený bronzovej psík plemene Akita Inu. Japonci tady tu sochu postavili, protože je dojalo, jak sem kdysi

tenhle pes i po smrti svého pána každý den chodil a věrně tu na něj čekal. Mladí si tu dávají rande jako my v Praze pod koněm na Václaváku. Je to místo plný očekávání.

Po chvilce pozorování salarymanů naproti se zvednu a zase se pokusím dojít domů. Přestože je pozdě, nejsem vůbec unavená. Jdu, baráky se míhají, dobře tuhle cestu znám. Minu restauraci s rámenem, dvacet čtyři hodin denně fungující večerku, zmrzlináře (dělá čajovou a fazolovou zmrzlinu) a projdu kolem několika zavřenejch butičků. Zakrátko se dostanu k parku, projdu kolem a už budu kousek od nadchodu směrem na Komabu.

Jenomže zase vyjdu u sochy Hačikó.

3.

Nechápu, co se to děje. Nejsem zfetovaná? Ihned zavřím hlavou. V Japonsku je i blbá tráva přísně postihovaná. K drogám jsem se určitě nedostala. Dobrovolně bych si nic nedala. Nepila jsem, takže mi ani nikdo nemohl nic přimíchat do pití. Tak co jsem vlastně doteď dělala? Jak jsem se tu ocitla? Znovu, snad už po pátý, zavolám Báře. Nic. V mobilu to jen zapípá. Ještě jednou se vydám domů. A zase skončím u sochy věrně čekajícího Hačikó. Posadím se na lavičku. Teď začínám panikařit.

Štípnu se do ruky. Nebolí mě to. Štípnu se tak, až mi zmodrá kůže. Nebolí to. Nemám hlad, nemám ani žízeň a nejsem unavená. Jsem vůbec živá? Neumřela jsem? Nejsem duch? Proboha, nad jakejma pitomostma tady přemýšlím.

Znovu vstanu a vydám se domů. Nemám klíče, nemám peníze, mobil mi nefunguje, co budu jenom dělat? Vezmu to jinudy. Po hlavní třídě, kolem obchodů se suvenýry. Dojdu k obrovskému knihkupectví, projdu kolem něj, zahnu doleva, jdu, jdu, jdu. Minu restauraci, kde dělají *okonomijaki*, minu dvě sušárny, minu obří nákupní centrum s oblečením. Zahnu doleva, pár kroků, dostávám se k parku, brzy uvidím chrám. Zahnu doprava. A jsem u Hačikó.

Jsem tady uvězněná.

Posadím se na chodník před sochu a chytím si hlavu do dlaní. Co se to děje? Zdá se mi to? Ano! Musí to bejt

sen. Špatnej sen! Jano. Klid. Uklidni se. Zhluboka dýchej. V klídku. Za chvílku se probudíš. Za chvílku se ocitneš ve svý posteli. Je to jen sen.

Hačikó na mě tupě čumí. Je sobota v noci. Bezpečně vím jenom to, že je rok 2010. Ale už si nejsem tak jistá, jestli jsem vůbec v Japonsku.

4.

Dobře. Rozumím tomu tak, že jsem se ocitla v nějaký časový anebo časoprostorový smyčce. Já těmhle fyzikálním věcem nerozumím, na přírodovědný předměty jsem úplně blbá. Už v první třídě mi paní učitelka se smutným výrazem v obličejí sdělila, že budu asi dyskalkulik. Strašně jsem brečela, protože jsem si myslela, že dyskalkulie je nějaká nemoc, třeba jako rakovina, na kterou umřela prababička. Doma mi máma vysvětlila, že jsem prostě jenom pitomá a ať si z toho nic nedělám. Kristýna mi zase v jednom kuse říká, ať jsem v klidu, že každěj je na něco tupej. Ona například na češtinu. Je pravda, že podmět a přísudek se u ní prostě neshodnou, ani kdyby se na hlavu postavila.

Zašla jsem do papírnictví v jedný postranní uličce a ukradla jsem zápisník a tužku. Nikdy předtím jsem nic neukradla, až tuhle tužku a zápisník. Ani žvýkačku, ani sušenku jsem nikdy neukradla, i když mě k tomu na základce hecovali spolužáci. Až teď. A jenom proto, že nemám peníze a nemůžu si nic koupit. A taky jsem zjistila, že mě Japonci neregistrují. Jako kdyby mě neviděli. Je to divný. Třeba do mě vrazí, ale kdyby se jich někdo zeptal, do koho to vrazili, vůbec by nevěděli, že to byla Evropanka. Docela tady vyčnívám, a stejně mě nikdo nevidí. Už jsem zde pár dní a za tu dobu na mě nikdo nepromluvil. Zkoušela jsem oslovit policajty i dopraváky, ptala jsem se, jak se dostanu na Komabu do bytu pana Pepy, ale buď mě ignorují, anebo odpovídají v japonštině, který nerozumím.

Ještě jsem nejedla. Prostě nemám hlad. Nemám ani žízeň a kupodivu nepotřebuju ani na záchod. Když vidím zástupy lidí, jak si pochutnávají na šťavnatejch nudlích udon, dala bych si taky. Ale najíst se nedokážu. Nejde mi to. Zkoušela

jsem dojíst zbytky rámenu po nějaký holce, ale hůlky mi nikdy nedoputovaly do pusy. Není to tím, že bych byla nešikovná. Hůlky náhodou umím používat mistrovsky. Trénovala jsem to doma na konzervovaným hrášku. Ale tady mi to prostě nejde. S pitím je to stejný. Skleničku sice přiložím k puse, ale voda jako kdyby se přichytila na stěny sklenice, odmítá mi sklouznout do krku.

Nemůžu se s nikým spojit. Zkoušela jsem všechny telefony na Šibubský zastávce, všechny tůtají, každé jinak, ale neprostrělím se nikam. Zkoušela jsem spát, ale nejde mi to. A tak jsem ukradla tenhle zápisník a tužku a teď to sepisuju, protože si potřebuju urovnat myšlenky.

5.

To, že mě všichni ignorují, je hrozně divný, ale zároveň mi to poskytuje celkem dost prostoru zkoušet věci, který by mě předtím vůbec nenapadly nebo by zkrátka byly nemožný. Už jsem párkrát zašla do nejbližšího sušičaru, kde se bavím matením zákazníků. Vždycky když vezmou do ruky lahodně vypadající kousek suši a chystají se ho namočit do sójovky v mističce, posunu ji po stole o pár centimetrů dál, aby museli víc natáhnout ruku. A zase dál. Posunuji ji po stole, zatímco zákazníci nechápavě krouží kouskem suši ve vzdušném prostoru nad stolem, snaží se trefit sójovku v mističce a poulí oči. Přinesla jsem do sušičaru několik kečupů, rozestavila jsem je po stolech a pak jsem čekala, jak na to budou reagovat kuchaři a servírky. Strhnul se povyk, jako kdyby ze zoologický zahrady utekli lvi. Servírky se vrhaly přes hlavy zákazníků sklídit tu nehoráznost, co se objevila v jejich podniku, a omluvně se klaněly až k zemi. Bylo mi jich nakonec docela líto. Kuchaři jsem rybí krví namalovala smějící se obličej na zástěru. Pořádně jsem si prohlídla, jak se máčí rýže, opéká řasa nori nad ohněm a jak ráno přiváží ryby z trhu. Fascinuje mě, že mi Japonci nevěnují pozornost, přestože sedím nebo stojím hned vedle nich.

Na Šibuji je obrovský knihkupectví. Přinesla jsem do něj citron a nastražila ho jako bombu na hromadu knížek. Mezi knihy s hororovou tematikou jsem přemístila několik

pornočasopisů, co jsem našla v šuplíku komisaře nedaleký policejní stanice. Vlezla jsem do oddělení s hudbou a začala jsem poslouchat desky, co tu mají. Už si tu připadám jako doma. Sedím na zemi před regály a pouštím si jednu písničku za druhou. Prodavačky se strnule usmívají, jako by místo obličejů měly masky. Vůbec jim nevadí, když se rozvalím na gauči na chodbě, sundám si boty a zírám do stropu. Prostě mě neřeší.

V hudbě se docela vyznám. Otec mě vytrénoval. Když jsem nepoznala, jestli zrovna zpívá John nebo Paul anebo jestli tohle je Neil Young s Crazy Horse anebo bez nich, byl vždycky hrozně zklamanej, takže jsem se, abych ho potěšila, biflovala názvy kapel a jejich členů nazpaměť jako básničky. V prodejně na Šibuji, kde jsem zakempila, mají nicméně obrovský množství hudby, kterou neznám. Bude mi trvat deset let, než si to všechno poslechnu. Spousta z toho se ani poslouchat nedá. Například to, co si říká visual-kei.

Už jsem se s tím setkala v Praze, když jsem googlila Japonsko na internetu. Termín visual-kei označuje hnutí, který vzniklo mezi japonskejma kapelama v osmdesátých letech. Visual-kei kapely se oblíkají do šilenejších kostýmů, provokativně se líčej a barvěj si vlasy. Dost často nejde poznat, jsou-li jejich členové muži anebo ženy. Bandy zmalovanéjch namaskovanéjch Japonců třískají do nástrojů v domnění, že vytváří hudbu, a zpěvák do toho patetickým hlasem zpívá něco v japonštině, který nerozumím. Někteří lidi na týhle hudbě a na všem, co je s ní spojený, ulítávají. Ale mě to nebaví.

6.

Tady Šibuja, tady Šibuja. Volám Prahu. Nic. Nekonečný, na nervy jdoucí tůtání.

Uvědomila jsem si, že jestli se odsud chci dostat, musím se začít učit japonsky. Musím porozumět, co si říkají lidi okolo, abych z toho mohla něco vydedukovat. Navštívila jsem oddělení s učebnicema a štípla jsem japonštinu pro začátečníky. Teď se bifluju slovíčka. Jinak tu není co dělat. Čekám, kdy se vyspím.

7.

Už jsem se prokousala prvníma lekcema. Spát se mi nechce, a tak poslouchám hudbu a učím se japonsky. Jsem tu úplně odříznutá. Učení mi jde rychle. Mám na to totiž hromadu času. Nic mě neruší. Japonštinu vidím a slyším všude kolem sebe, takže mi to leze rychle do hlavy. Vždycky jsem toužila jet do Japonska na studijní pobyt, ale takovejhle studijní pobyt jsem si teda nepředstavovala. Ležím s učebnicí na gauči v knihkupectví, na uších mám sluchátka a pouštím si pořád dokola jednu lekci za druhou, nahlas si to opakuju a lidi mě ignorují.

Japonština má dvě abecedy a k tomu ještě znaky. Abecedy, hiraganu a katakanu, už umím. Abych si ale přečetla něco víc, je zapotřebí začít se šprtat znaky. A slovíčka.

Japonský slovíčka zní všechny stejně. Dost se mi motají. Stačí přehodit slabiky a vznikne úplně jiný slovo. *Šóbun. Bunšó. Šúkan. Kanšó. Gakkó. Kekkó. Ginkó. Kókai.* Všechno to zní stejně, ale znamená to úplně něco jinýho. Nejhorší jsou slabiky šó a kan. Ty jsou snad v každým druhým slově a pořád se opakují. Takový *kanšó* má snad milion významů. Jak se ti Japonci vůbec můžou dorozumět, když se všechno řekne *kanšó*? Musí mít nějaký super vyvinutej smysl pro odhadování kontextu.

8.

Jestli počítám správně, tak dneska je osmnáctýho, což znamená, že Bára už odletěla. Jak asi vysvětlí, že přiletěla beze mě? Naši se o mě určitě hrozně bojí. Možná už po mně vyhlásili celosvětový pátrání. Ale mám takovej pocit, že tady mě nevypátrají. Je úplně jasný, že to, v čem jsem se ocitla, není to samý Japonsko, do kterýho jsem před měsícem přiletěla. Bezesperu jsem se propadla do nějaký jiný dimenze. Přemýšlím, jestli mě někdo nezabil, jestli tohle není to nebe, o kterým všichni mluví. Třeba se po smrti dostaneme na místa, kam jsme se toužili dostat za živa? Ale přijde mi divný, že bych tu byla sama. Vždyť do Tokia se touží dostat tolik lidí. Musela bych tu potkávat celý zástupy zoufalců, co tu uvízli stejně jako já.

9.

„Jmenuju se Jana Kupková. Jsem z České republiky. Jsem ztracená. Zavoláte prosím na ambasádu? Poradíte mi, jak se mám dostat domů?“

Policajti odpovídají něco, čemu nerozumím. Pochytím vždycky jenom jedno, dvě slova.

„... kuchyni Myslíte suši. Doufám, spořádaně a proti vám ... nějak ...

... světlé vlasy ... nabarvené. Určitě a samuraje.
... překvapení ... neexistují.“

Nemá to cenu. Musím se dostat aspoň na konec učebnice pro začátečníky.

Zkusila jsem ochutnat hranolku, co vypadla z kelímku nějakému Japonci před McDonalodem, ale nedařilo se mi ji strčit do pusy. Tak jsem ji zahodila. Hlad nemám, tak co. Ale štve mě, že když už jsem v Japonsku, nemůžu si užívat vynikající jídlo, po kterém jsem toužila, když jsem byla v Praze.

10.

Už jsem se naučila dvě stě znaků a poslechla si všecken jazz, co tu v knihkupectví mají. Když mám pocit, že mi praskne hlava, jdu si do obchodu vedle vyzkoušet nějaký pěkný hadry, nakrucuju se před zrcadlem a říkám si, že bych měla přestat jíst, abych zhubla. A pak si uvědomím, že vlastně nejím vůbec nic. Moje tělo se zaseklo v té blbý tlustý fázi před odjezdem do Prahy, kde jsem plánovala zhubnout.

Kudy chodím, bifluju se slovíčka. Už přečtu nápisy na domech a obchodech a zkouším číst knížky pro děti. Někdy se mi stane, že zaslechnu útržek rozhovoru a pochopím, o čem se lidé vedle mě baví. Že řeší nakupování, práci anebo přesčas. Taky si připadám, jako kdybych dělala jeden nekonečně dlouhý přesčas. Nevím, jak dlouho tu jsem, ale ještě jsem pořádně nespala. Mobil se mi vybil, nikdo už se mi nedovolá. Jo, a ztratila jsem pas. Nevím, kde jsem ho mohla vytrousit. Teď už nejsem nikdo. Jsem nikdo v zemi nikoho. Gramatika lekce dvacet osm.